

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

Fabrikka

STŘEDA 17. 6. 2026
SVITAVY

ÚVODNÍK...

Když mi Pepa šéfredaktor Pekárek řekl, že tématem letošní Dětské scény bude STRES, bylo mi, jako kdyby mě někdo plácnul elektrickou plácačkou na mouchy. To toho STRESU nebylo dost celý rok? Nakonec na mě bude číhat i ve Svitavách, kde jsem si chtěl konečně odpočinout! „Tak to bude supeer...“ odpověděl jsem a koutky se mi propadly až ke kolenům. Vzápětí jsem se ale vzbouřil. Neblázní, výběr tématu přece neznámá, že ho taky musíš prožít. Uklidňoval jsem se a brzy na téma zapomněl. Ale ne nadlouho. Začalo ZKOUŠKOVÉ...

Na letošní červen jsem si na sebe upletl obzvlášť masochistický bič. Nejenže jsem začal vyučovat dramatickou výchovu, ale také jsem postupně zdořoval zkoušky na veřejše. Musím k tomu navíc připočítat asi další čtyři brigády, které jsem ale začal postupně opouštět, protože nebylo možné je všechny stíhat. Paradoxně jsem největší STRACH dostal z představy letošní dovolené. Když se mi nepodaří zvládnout všechny zkoušky na první pokus, nebudu mít kdy jít na druhý, protože pojedou do Svitav a po nich na desetidenní výpravu do Irska, kam se chystám už tři roky.

Nicméně se zase ukázalo, jak velké štěstí jsem. Zkoušky začaly ubývat. Ne že bych se na ně tak dobře naučil, ale kde chyběla vědomosti, přiletěla velká špetička štěstí. Příkladně jsem to i tomu, že Irsko se mi z druhé strany kalendáře snaží pomoci svým typickým čtyřlístkem. Dokonce jsem začal uvažovat, jestli by nebylo vhodné se tímto způsobem ochrany zajistit i do budoucna a čtyřlístek si v Irsku nenechat vytetovat.

Vše šlo poměrně hladce, až jsem se dostal k poslední zkoušce, u které jsem začal opravdu cítit vzrůstající napětí. Pokud ten první pokus nevyjde, tak jediná další šance je pondělí po návratu ze Svitav, což je den před odletem do Irska. Tahle představa se mi ani trochu nezamlouvala. Jak se blížil den zkoušky, zakusovala se do mě čím dál větší BEZNADĚJ. Ale najednou to bylo jako mžik oka a já stál před zkoušející docentkou a natahoval jsem ruku k útržkům papírku, na kterých byla témata zkoušek. Je asi důležité zmínit, že u této zkoušející už jsem byl asi potřetí a vždy mi přálo nehorázné štěstí. Pokaždé jsem si vytáhl právě tu jednu otázku, kterou jsem chtěl a hlavně uměl.

„Klid, Tome, nemysli! To vyjde!“ a třesoucí se rukou jsem kroužil nad lístečky. „Chci dvojku, chci dvojku, chci dvojku...“ Sáhl jsem po lístečku a pomalu ho otočil.

Teď, když sedím v redakci a píšu úvodník, si říkám, že mě těmi čtyřlístky musel někdo jako malého krmit. Téma STRES zůstalo letos opravdu jen na papíře. :)

Tomáš Větrovský

ROZHOVOR S...

Jak byste popsala systém finské dramatické výchovy? Co podle vás stojí za jejím úspěchem?

Myslím, že největší síla spočívá ve vzdělávání učitelů. Dramatická výchova sice ve Finsku není samostatným povinným školním předmětem, ale vyučuje se na univerzitách. Budoucí pedagogové mají možnost získat kvalitní odbornou přípravu. Velkou roli hraje také dlouhá tradice severské diskuse o vzdělávání a umění. A nesmíme zapomenout na rozsáhlou síť amatérských divadel, která dávají dětem a mladým lidem příležitost tvořit, experimentovat a získávat zkušenosti.

Nejraději mám protisílu. Fascinuje mě, jak každá akce nebo záměr na jevišti získává energii právě díky tomu, že proti ní něco působí. Bez odporu nevzniká napětí a bez napětí nevzniká drama. Je to princip, který můžeme pozorovat nejen v divadle, ale i v běžném životě.

Ve svém semináři mluvíte o schopnosti vyrovnat se s nejistotou/ neznámým jako o zdroji kreativity. Jak mohou mladí lidé proměnit strach z neznámého v něco zábavného a tvořivého?

Pokud se budeme držet pouze známých odpovědí, nikdy nevznikne nic nového. Právě nejistota nám umožňuje objevovat nečekané cesty. Toto téma bylo mimochodem také součástí mé disertační práce. Když vstoupíme do situace, ve které neznáme řešení, otevírá se prostor pro fantazii a skutečnou kreativitu. Důležitou úlohu zde má také vedoucí skupiny. Jeho odpovědností je vytvořit prostředí, ve kterém se lidé nebojí riskovat a zkusit nové věci.

Mnoho lidí má na jevišti strach z chyb. Jak se můžeme naučit vnímat chybu ne jako selhání, ale jako příležitost?

Ráda říkám, že chyba je dar. V divadle často neexistuje jedno správné nebo špatné řešení. Existuje jen proces tvorby. Když uděláme něco nečekaného, může to otevřít nové možnosti, které bychom jinak nikdy neobjevili. Někdy právě zdánlivá chyba vytvoří nejsilnější moment celé inscenace. Proto je důležité přijmout nejistotu a nebát se experimentovat.

BVNímám ho jako sdílenou důvěru. Nejde pouze o to, aby jednotlivci věřili sami v sebe, ale aby si navzájem důvěřovali členové celé skupiny. Důvěra vzniká mezi lidmi a roste prostřednictvím společné zkušenosti. Když se skupina naučí vzájemně podporovat, každý její člen získává větší odvahu zkoušet nové věci.

BFyzický kontakt. Tělesné propojení mezi lidmi dokáže vytvořit důvěru mnohem rychleji než dlouhé rozhovory. Když se účastníci společně pohybují, reagují na sebe

... ANNEMARI UNTAMALOU, LEKTORKOU SEMINÁŘE A

a sdílejí prostor, začnou si navzájem více naslouchat a vnímat jeden druhého. Tak vzniká základ pro skutečnou spolupráci.

Váš seminář nese název „Tělo, pohyb a magie divadelní tvorby“. Jaké je podle vás největší kouzlo, které může lidské tělo vyjádřit beze slov?

Řekla bych, že spojení. Když sledujeme herce na jevišti, často nás nezajímá jen to, co dělají, ale také vztahy mezi nimi. Někdy je nejzajímavější otázkou, zda se určitý okamžik odehrál podle plánu, nebo vznikl spontánně. Právě tato živost a propojení mezi lidmi vytvářejí divadelní magii.

Improvizace je metoda a soubor nástrojů, které nám pomáhají reagovat na přítomný okamžik. V jistém smyslu jde o princip „carpe diem“ - využij okamžik. Učí nás soustředit se na to, co se děje právě teď, místo abychom neustále plánovali dopředu. Díky tomu se rozvíjí naše schopnost vnímat okolí, rychle reagovat a spolupracovat s ostatními.

Je podle vás možné naučit se myslet spíše tělem, než hlavou?

Ano, rozhodně. Právě proto používáme tolik fyzických cvičení. Často začínáme tělem a teprve potom přichází slovní reflexe. Mám ráda myšlenku Petera Brooka, který zdůrazňoval, že pokud není zapojeno celé tělo, něco důležitého chybí. Musíme své tělo probudit, uvést ho do pohybu a aktivovat všechny smysly. Pak se objeví jiný druh porozumění, který nevychází pouze z racionálního přemýšlení.

Během Dětské scény jste měla možnost sledovat české dětské divadlo. Jaký dojem na vás udělalo?

Velmi pozitivní. Viděla jsem opravdu širokou škálu různých přístupů a stylů. Mnoho inscenací bylo velmi zajímavých a originálních. Zaujalo mě také, jak často mladí tvůrci pracují metodou devisingu, tedy společné tvorby materiálu přímo během zkoušení. Je to náročný proces, ale zároveň velmi inspirativní. České soubory podle mě ukazují velkou odvahu experimentovat a hledat vlastní cestu. Právě tato rozmanitost je něco, co považuju za mimořádně cenné.

Jaké poselství byste na závěr předala mladým lidem, kteří se věnují divadlu?

Nebojte se nejistoty. Nebojte se chyb a nesnažte se za každou cenu hledat správné odpovědi. Divadlo vzniká ve chvíli, kdy jsme otevření objevování. Pokud si dovolette nevědět, můžete najít něco, co ještě nikdo před vámi nenašel. A právě v tom spočívá skutečné kouzlo divadla.

Plná NEJISTOT z jazykových bariér napsala Emilie Tomášková

NAHLÉDLI JSME DO...

... SEMINÁŘE A / TĚLO,
POHYB A MAGIE DIVADELNÍ TVORBY

Název semináře naprosto vystihuje jeho podstatu. Tělo jako nástroj. Pohyb jako prostředek dorozumívání. Magie jako důležitá součást divadelní tvorby. Navštěvuje ho 16 seminaristů mnoha věkových skupin - studenti středních škol, i všelijak zkušený učitelé dramatické výchovy. Lektorkou skupiny je Annemari Untamala, finská (mimo jiné) divadelní pedagožka a režisérka. Tlumochníkem jí je Pavel Bednář, mimo jiné učitel angličtiny a lektor divadla a dramatické výchovy, který se semináře účastní též.

První dva dny (sobota, neděle) patřily seznámení a vybudování důvěry - primárně pomocí fyzického kontaktu. Taneční hry, ale i vytvoření vězení z vlastního těla, či bránění v cestě (seminaristy jinak nazvané jako „wrestling“). Jak říká Annemari: „Tělo na tělo. Akce k akci.“ V neděli se začalo objevovat téma konfliktu a jeho využití, jako podnětu reakce. Na to se navázalo v další den.

Pondělí bylo klidnější. Od konfliktu se ustoupilo a začalo se pracovat na důvěře. Díky různým cvičením jsme se nakonec nechali, za zavřených očí, pomocí dotyku prstů unášet, aniž bychom věděli kým.

Během třetí lekce se ke konfliktu přidala tvorba rolí. Být člověkem, který vnímá hlavně břichem, pohybuje se po bance a jediná věta, kterou může použít je: „Já jsem tu byl první.“ To se jeví v provedení 16 lidí docela zajímavě. Na konci pondělního semináře dostali seminaristé „domácí úkol“ - vyhlédnout si někoho ze Svitav a 15 minut ho tajně pozorovat.

Tím se dostáváme do úterý, ke kterému vám podám popis trochu detailnější. Ráno odstartovalo plněním včerejšího úkolu. Seminaristé chodili po prostoru, naciťovali své pozorované „objekty“ a vzájemně na sebe, pomocí jedné věty, která seděla k jejich charakteru, reagovali. Do roje studentů vstoupila Annemari a začala jednotlivcům krást imaginární majetek. Tím se rozpoutala hádka, obsahující věty typu: „Nemáš cigo!“ nebo „To kafe je fakt drahý! Drahý! Fakt!“ Tím se dostalo prostoru dříve zmiňovanému konfliktu.

Další naciťovací aktivitou byla chůze po povrchích. Studenti se procházeli a Annemari vykřikovala místa, kde se právě nachází. „Horký písek! Bažina! Prkno nad kaňonem!“ ozývalo se aulou. Z počátku se místa proměňovala po dvou minutách, pak po jedné, po 30 vteřinách a nakonec po každém jednom kroku.

Následovala improvizáční hra „Stojí, sedí, leží“, kdy jsme se objevovaly na místech jako pláž, dětská školka, obchod, apod. Na to se navázalo párovou hrou, jeden se stal businessmanem (tím nejlepším z nejlepších), druhý uklízečkou (tou nejlepší z nejlepších). Každý si dělal svou práci, po chvíli došlo k dialogu. Nejprve spolu měli mluvit jako rovnocenní partneři. Postupně ale (na popud lektorky) docházelo k tomu, že businessman byl ve všech ohledech výš (někteří dokonce stáli na židli) a uklízečky níž (ležely na zemi). Když se seminarstvo dostalo do tohoto extrému, vše se vynulovalo a vše bylo rovnocenné. Když tu Annemari rozhodla, že bude naopak docházet k povyšování uklízečky a ponižování businessmana. To potom na židlích stály uklízečky a businessmani s otráveným výrazem drhli podlahu.

Tato hra otevřela další velké téma - koncept statusů. Lektorka vysvětlovala přesah do reálného života - to, jaký status máme ve společnosti teď zdaleka nedefinuje, jaký status budeme mít zítra. Zároveň tvrdila, že bychom po absolvování této aktivity měli být schopni vnímat statusy (i nám neznámých) lidí ve svém okolí.

Emílie Tomášková

VČERA JSME VIDĚLI...

... na semináři A

... na semináři A

... na semináři A

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

Všem lektorům a lektorkám jsme položili stejné otázky:

1. Co vnímáte na roli porotce/lektora jako nejvíce stresující okamžik a proč?

2. Jaký rituál či talisman používáte proti stresu v osobním nebo profesním životě?

3. Jaká představení či knihy, se kterými jste se potkal/a v uplynulém roce, byste doporučil/a?

4. Letos se pracuje na revizi RVP pro ZUŠ. Kdybyste měl/a tu moc, o co byste dramatickou výchovu rád/a obohatil/a? A o co by naopak neměla přijít?

5. Kdyby byl stres bytostí, jak by podle vás vypadal? Popište ho.

PETER LUPTOVSKÝ

1. Pravdupovědiac nevnímam rolu lektora ako zvlášť stresujúcu. Naopak, beriem ju ako príležitosť stretávať sa s inšpiratívnymi ľuďmi, sledovať zaujímavú divadelnú tvorbu a viesť rozhovory o tom, čo nás na divadle baví a zaujíma. Sú však chvíle, ktoré vo mne vyvolávajú určité napätie. Jednou z nich je formulovanie spätnej väzby po predstavení. Snažím sa nevnášať definitívne sudy, ale skôr ponúkať pohľady a otázky, ktoré môžu tvorcom pomôcť v ďalšej práci. Ešte náročnejší býva okamih, keď treba rozhodnúť o oceneniach a poradiť. Preto sa snažím vnímať hodnotenie ako jeden z možných pohľadov, nie ako definitívnu pravdu.

2. Žiadny talizman nemám, hoci si myslím, že každý z nás má nejaký svoj malý rituál. Mne pomáha zastaviť sa a na chvíľu spomaliť. Keď je toho veľa, idem sa prejsť, urobím si kávu alebo si nájdem pár minút len pre seba. Často zistím, že problém, ktorý sa mi pred chvíľou zdal obrovský, zrazu nevyzerá až tak hrozivo. V profesijnom živote mi pomáha aj humor. Divadlo je síce vážna práca, ale zároveň je v ňom veľa radosti a nadhľadu. Keď sa dokážeme zasmiať sami na sebe, býva svet o niečo znesiteľnejší.

3. Skôr by som odporučil byť zvedavý a nebať sa hľadať inšpiráciu na rôznych miestach. Často nás totiž najviac ovplyvní práve to, čo sme vôbec neplánovali objaviť. Možno dôležitejšie je naučiť sa pozeráť na svet trochu inými očami, než sme zvyknutí. Očami, ktoré hľadajú neobyčajné situácie, nečakané súvislosti a zaujímavé ľudské príbehy. Učiť sa vnímať, pozorovať, chápať a klásť si otázky. Divadlo vzniká predovšetkým zo života okolo nás. Účastníkom Detskej scény by som odporučil, aby dokázali obyčajné situácie premeniť na príbehy, ktoré oslovia ostatných.

4. Prišlo by som si, aby mala dramatická výchova ešte viac priestoru rozvíjať komunikáciu, spoluprácu a schopnosť pozeráť sa na svet očami druhých. Práve to považujem za jednu z jej najväčších predností. Divadlo učí počúvať, reagovať na druhých, prijímať zodpovednosť za spoločnú prácu a hľadať riešenia tam, kde neexistujú vopred pripravené odpovede. Zároveň si myslím, že by sme nemali prehliadať možnosti, ktoré prinášajú nové technológie a umelá inteligencia. Dnešné deti a mladí ľudia s nimi budú pracovať počas celého života, a preto by bolo dobré učiť ich využívať tieto nástroje tvorivo, kriticky a zmysluplne. To najdôležitejšie - vlastná skúsenosť, fantázia, emócie, schopnosť spolupracovať a rozprávať príbehy - však musí zostať v rukách človeka. Zároveň nie všetko musí viesť k dokonalému výsledku alebo k premiére. Niekedy je najdôležitejší samotný proces, počas ktorého človek získava skúsenosti, spoznáva seba aj ostatných a učí sa dôverovať vlastnej fantázii. Myslím si, že práve dnes je schopnosť tvoriť, spolupracovať a premýšľať o svete z rôznych uhlov pohľadu rovnako dôležitá ako samotné divadelné zručnosti.

5. Keby som ho mal opísať obrazne, pripomína mi hmlu. Niekedy je takmer neviditeľná a len tušíme, že je okolo nás. Inokedy je taká hustá, že máme pocit, akoby sme nevideli ani krok pred seba. Z vlastnej skúsenosti však viem, že hmla zvyčajne netrvá večne. Keď človek začne konať, urobí prvý krok alebo sa o svojich obavách s niekým porozpráva, začne sa pomaly rozplývať. Preto stres nevnímam ako nepriateľa. Beriem ho skôr ako signál, že mi na niečom záleží a že by som mal venovať pozornosť tomu, čo sa práve deje. A niekedy mi pripomenie aj to, že je dobré na chvíľu spomaliť.

ALĚŠ BERGMAN

1. Neporozumení si v komunikaci s tvůrci inscenací. A že bude špatně pochopeno, co jsem chtěl říct. Páč jsem pak za blbe.

2. Hra na kytaru. Zvlášť tehdy, když už se ve skladbě osvobodím a nepotřebuju už koukat na praxce a prsty.

3. Rozhlasovka *Lyžák*. V dobrých sluchátkách.

4. Hlavně aby se dramka dělala kvalitně a posilovala socializaci, empatii, celotělové prožívání a obrazotvornost. K tomu jí dopomáhej Bůh a, dá-li, i RVP.

5. Ten dobrý stres, který mě aktivizuje a vede k novým poznáním a řešením, je fakt vzrušující víla. Na ní mi záleží. Ten zlý stres, který mě budí ze spaní, protivný Ježdědek.

... LEKTORSKÝ SBOR DĚTSKÉHO DIVADLA / 2

ANNA HRNEČKOVÁ

1. Moment, kdy je potřeba v noci v krátkém čase shrnout stanovisko poroty do Deníku Dětské scény s vědomím, že to budou číst děti ze souboru, které mají mít radost z vlastní práce a důvěru ve své vedoucí, děti z jiných souborů, které hlavně nemají mít pocit, že se mají s někým poměřovat, pedagogové, kteří přeci dělají, co mohou, mají to sakra těžké a jsou rádi, že jsou rádi, zároveň ale chtějí zpětnou vazbu ke své práci, rodiče dětí, kteří mohou propadnout mylnému dojmu, že tento text má být měřítkem kvalit pedagoga, kterému svěřují své děti, seminaristé a všichni, kteří přijeli rozvíjet porozumění divadlu hranému dětmi a schopnost diskuse, třbit svou citlivost či vkus. Nikomu neublížit, naplnit všechny cíle a stihnout to do noční uzávěrky - to už přeci jen trochu stresu přinese.

2. Většinou bojuju proti stresu nevědomky. Až když se přistihnou, že si hraju s kinetickým pískem svých dětí, nebo třeba mačkám hnusně platový knedlíček momo, o kterém jsem před chvílí prohlašovala, že je z Číny a že něco takového doma nechci, pochopím, že jsem asi ve stresu.

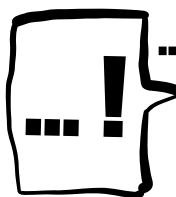
3. Za poslední rok jsme doma mnohokrát přečetli knihu Magdaleny Rutové *Já, Chobotnice*. Dlouho jsem se nesetkala se sympatičtější hrdinkou. Vyzkoušeno na čtenářích od tří do padesáti let.

4. Spíš bych chtěla, aby si dramatická výchova ve všech propojeních s jinými obory a bezpočtu možností uplatnění, které dnes má, zůstávala vědoma svého divadelního a dramatického základu. Netvářila se, že je jen osobnostně sociální výchovou nebo nástrojem k výuce jiných předmětů. A protože jsem hlavně divadelní lektorka, je pro mě podstatné cílené budování divácké gramotnosti, zkušenost dětí nejen s vlastní tvorbou, ale i s návštěvou divadel a rozvíjením aktivního diváctví.

5. Takový tajný agent. Celý v černém, v rukavicích. Nemluví. Má neměnný soustředěný výraz. Zjeví se, aniž byste si ho všimli, a uplatní na vás pár omezovacích chvatů. Někdy je drsný, ale rychle toho nechá, někdy s váma chodí celé dny, nic vážného vám nedělá, a je jen to příšerně protivný. Někdy ho přeperete, někdy se na to najednou vykašle sám... A po čase si vlastně uvědomíte, že už je tak nějak součástí vašeho života, přichází a odchází si, kdy chce, a že se tím hlavně nemáte moc stresovat.

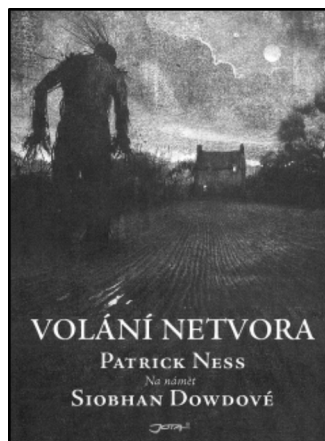
Ptal se a redakčně krátil Josef Pekárek

TÉMA ČÍSLA...

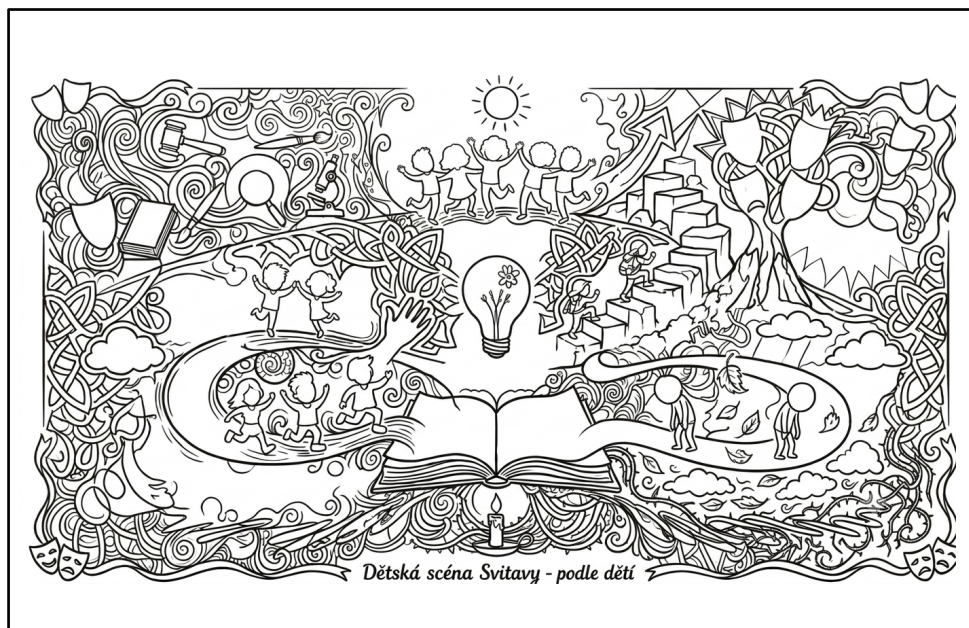
... ANTISTRESOVÁ LITERATURA

Kniha *Volání netvora* od Patricka Nese je určena starším čtenářům od 2. stupně základních škol. Zpracovává těžké téma nemoci maminky hlavního hrdiny. Třináctiletý Conor se navíc v těžké životní situaci vyrovnává ještě se šikanou ve škole. Z okna pokoje má výhled na kostelík na kopci, na hřbitov a velký starý tis. To tis je tím volajícím netvorem, který za ním začal přicházet každou noc přicházet. Chce po chlapci jedinou věc: pravdu. Jenže Conor není na pravdu připravený. Netvor mu dá čas se s pravdou vyrovnat a během svých návštěv mu vypráví podivné příběhy s podivnými konci. Příběhy většinou končí úplně jinak, než by chlapec čekal. Nutí Conora, a s ním i čtenáře, aby se pořádně zamyslel nad tím, co je v životě vlastně správné a co nefér. Knižka ukazuje, jak se v moři emocí neutopit, jak nespravedlnost zpracovat a uvědomit si, na čem v životě záleží.

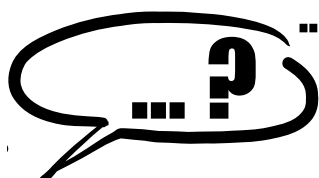
ms

... ANTISTRESOVÉ OMALOVÁNKY

Dětská scéna Svitavy - podle dětí

HÁDEJ, KDO JSEM...

... OSOBNOSTI SVITAV

Byla jsem sestrou spisovatele Bohumila Březovského. V roce 1945 jsem nastoupila na svitavské gymnázium jako učitelka českého jazyka, německého jazyka a latiny. Prošla jsem kurzem pro vedoucí recitačních kolektivů a divadel poezie. Také jsem byla členkou krajského i ústředního poradního sboru pro umělecký přednes, vedoucí svitavských recitačních souborů a mnoho let herečkou, dramaturgyní a režisérkou svitavského Lidového divadla. Řada mých recitátorů uspěla i na Wolkrově Prostějově. Oceňovány byly i mé studentské soubory. Ve Svitavách jsem zemřela a v roce 2016 jsem získala Cenu města Svitavy (in memoriam). Mé jméno naleznete opět na poslední straně.

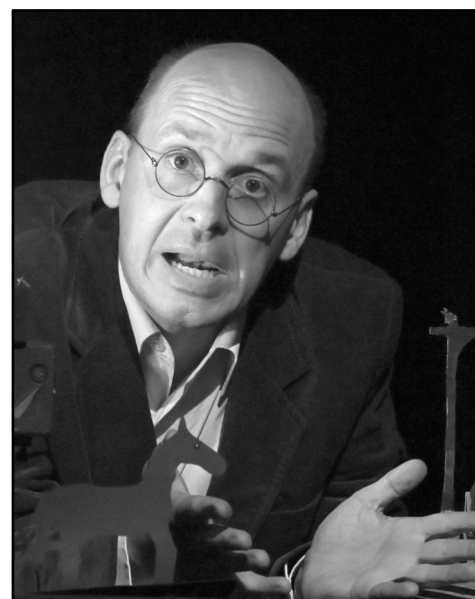
VČERA JSME VIDĚLI...

... dětské diváky ze Svitav

... Ztracený svět

ms

... Tomáše Hájka ve Ztraceném světě

... OČIMA LEKTORŮ O 4. BLOKU

PŘÍBĚHY SODUCE ÓOKY *Dramatický kroužek ZŠ Železnická, Jičín (ved. Richard Konříř a Pavel Horák)*

Vyprávění o moudrém japonském soudci vybízí automaticky inscenátory k většímu či menšímu kontaktu se stylizovaným orientálním divadlem a kulturou. Zároveň nic nepředepisuje, cesta je otevřená. Jičínský soubor zareagoval na tuto výzvu v práci s hudbou a základní stylizací - místy hravě ozvláštnil jednání postav, které doplnil hudebním doprovodem, hudební nástroje využil jako zástupné rekvizity.

Početný soubor dobře vnímal pevnou strukturu inscenace, svědomitě dodržoval organizaci v prostoru, dvě vypravěčky svými gongy jasně oddělovaly jednotlivé fáze a označovaly to důležité. Vše výborně drželo pohromadě.

A to byla právě kvalita i problém inscenace. Ve vši té organizaci trochu chyběl život. A nebylo to pouze v podstatě neměnným temporytmem. Soubor jako by neměl k inscenaci osobní vztah, chyběla mu základní potřeba a důvod příběhu vyprávět. Bylo těžké rozpoznat, jestli děti baví hra s japonskými motivy, zajímá je Óokova moudrost, nebo se třeba smějí těm, kteří soudní spory spravedlivě prohrávají.

Přítom děti investovaly do hry opravdu hodně energie, byly dobře slyšet, jejich projev byl intenzivní. Je však zvláštní, že tato intenzita měla rysy jakési urputnosti, byla zbytečně často konfrontační a vlastně vnějšková. Například soudce Óoka zcela proti charakteru předlohy od počátku nadával a zvyšoval hlas, čímž se stával téměř negativní postavou.

Je zjevné, že tyto vlastnosti vycházely z velké poctivosti souboru, ze snahy o přesnost, srozumitelnost. Možná, že se zdroj radosti jen vytratil během repríz, nebo ho zastínila zodpovědnost k účasti na celostátní přehlídce. Pokud ho soubor měl, bylo by skvělé se k němu vrátit. Pokud neměl, třeba si ho tím spíš příště dobře ohlídá.

TAJMOSTI *Bramboračky, ZUŠ F. L. Gassmanna, Most (ved. Bára Gréevá)*

Mostecké představení dobře ukázalo, jak lze jednoduchými prostředky, z etud a drobných úkolů, vystavět i s mladšími dětmi autorskou inscenaci. I konkrétní zadání bylo inspirativní - téma města, ve kterém žijí, se může pozitivně odrazit v mnoha oblastech života souboru. Navíc šlo i o dobrou ukázkou skupiny, která přichází na jeviště svobodná, s vlastním tématem a vztahem k němu, a dostává prostor pro projev jednotlivých osobností i souborové dynamiky.

Otázkou je, jestli právě v ohledávání tématu nemohl šikovný soubor dojít dál. Jako by pro sebe v procesu děti vlastně neučinily žádný velký objev, nedošly k žádné opravdové tajMOSTi ani silnému tématu. I divadelní rozehrávání jednotlivých motivů jako by zůstalo kousek za startem. Mnoho informací padlo spíše ve slovech, objevilo se tu několik moc hezkých nápadů a jevištních akcí, jejich síť byla však místy trochu řídká.

Inscenace tak ve výsledku vlastně nejsilněji komunikovala to, že tato skupina má zajímavou „chemii“, nebojí se jeviště a nevdá jí hledat rychlá řešení. Vztah ke svému dramatika, stejně jako ke svému městu, má tak nějak přirozeně pozitivní a nepotřebuje si ho nijak zvlášť problematizovat. Což je v podstatě legitimní. Jsou rádi, že žijí v Mostě, prostě.

ANIČKA A PROUTĚNÝ KUFR *Děti Míly Dé, Masarykova univerzita, Univerzitní centrum Telč (ved. Pavla Houdková)*

Druhé makaróny letošní přehlídky, tentokrát z Telče, využily jednoduchou hru s prsty a ponožkami v roli klobouků a plášťů do deště. Spíše než úvod do loutkářské práce šlo o funkční metodu, jak dětem zajistit oporu pro přirozené bytí na jevišti.

Málo zkušený soubor si velmi rychle získal sympatie publika. Děti nepotřebovaly ve svém projevu potlačit samy sebe a po celou dobu nám vedle textu Miloše Macourka zprostředkovávaly své reakce na dění kolem. Příznávaly vše nechtěné a bavily se už pouhým faktem, že stojí na jevišti. Jejich „roztomilost“ však nebyla automatická - vycházela z klidu a základní svobody, kterou dostaly od své vedoucí, ale také z dobré skupinové souhry. Všechny problematické momenty děti společně vyřešily a vzájemně se korigovaly. Moment, kdy jedna dívka vrátila do hry bezradnou kamarádku, které chyběla ponožka, řekl o souboru více, než celý zbytek představení.

Podstatné však je, že přes toto základní nastavení dokázaly dívky také srozumitelně předat Macourkovu povídku s porozuměním jejímu humoru, moc dobře si poradily i s většími textovými pasážemi, hrály s nasazením, radostí, držely pozornost. Struktura inscenace jim zároveň poskytla základní opěrné pilíře, takže i přes velkou únavu při poslední repríze a z ní vyplývajícího „nastřelení“ hereček, se představení nerozpadlo.

Jedinou otázkou vzbuzuje rámec inscenace, který svou cirkusovo-nostalgickou atmosférou působil zcela nesourodě s Macourkovou poetikou, a zdálo se, že nepřinesl nic, co by dětskou hru mohlo jakkoliv obohatit. Tak, jak byla vystavěná, mohla krásně fungovat sama o sobě.

Anna Hrnečková

ZEPTALI JSME SE...**... NA DIVÁCKÉ DOJMY Z 4. BLOKU****PŘÍBĚHY SOUDCE ÓOKY****Maya (13)**

Byly to pěkně zpracované tři příběhy, líbila se mi třeba jejich mimika. Někdy ale dopředu prozradili, co se stane. Taky mi přišlo, že reakce stráží byly až moc silné. Ale oceňuju, že jsme viděli představení, které hrály různé věkové skupiny.

Eli (15)

Někteří herci by mohli být víc přítomní, i když zrovna nehráli. Všimla jsem si, že byli v některých chvílích povoleni. Taky mi přišlo, že tam byly vtipy, které asi fungovaly na první dobrou. Ale vyzdvihla bych určitě jejich práci s hudebními nástroji.

Radim (18)

Líbilo se mi, jak vyřešili rekvizity, zastoupené hudebními nástroji. Hudební doprovod dobře držel pozornost diváka. Upřímně bych ale potřeboval, aby byl soudce hlavní postavou, ale úplně jsem to tak nevnímá.

Adam

Jako plus hodnotím znakovost, jako mínus přechody, které se nemusely přesouvat za šály.

TAJMOSTI**Sára (17)**

Líbilo se mi, že nám ukázali srovnání těch horších věcí s věcmi, které jsou dobré. Dozvěděli jsme se něco o historii a taky oceňuji originální grafiku představení. A vůbec to, že se pustili do incenace na téma místo, kde žijeme.

Hanka (17)

Dokázali mi tím představením smazat předsudky.

Eliška (16)

Bylo to humorné představení o kráse Mostu, líbila se mi práce s předlohou i živá hudba na jevišti.

Tereza

Před představením - Cítím nesmírné očekávání, mírné napětí a lehký stres. Po představení - Bylo to napínavé. Těším se do Mostu! Cíl byl splněn. Chci tam jet! A chci tam na zmrzlinu!

Adam a Adam

Líbilo se nám, jak využili vzhled herců, aby vytvořili situační humor. Taky se nám líbilo, že využili tu historickou složku na to, kolik jim je.

ANIČKA A PROUTĚNÝ KUFR**Naty (19)**

Jako divadelní prostředek oceňuju práci rukou a prsty, které představovaly makaróny.

Kryštof (18)

Ty holky si to užívaly, to se mi líbilo.

Sára (17)

Velice energetické makaróny. Musely mít skvělou vedoucí, dívky byly naprosto nadšené. Macourek nikdy nezklame.

Karlovy Vary

Vnímáme to jako reálný prožitek, jako ryze dětský a kvalitně zaměřený pouze na jednu povídku.

*ms, um***VČERA JSME VIDĚLI...**

... na dětském diskusním klubu

... na dětském diskusním klubu

NAHLÉDLI JSME DO...**... DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU**

Dnes to v dětském diskusním klubu hučelo jako ve včelíně díky velkému množství účastníků. Lektorky Ema a Johana připravily nejen diskusi o odpoledních představeních, ale i aktivity, které ji provázely.

Jako první přišlo na řadu představení **Příběhy soudce Óoky**. Debatovalo se o tom, jaké vlastnosti by měl mít dobrý soudce a jestli jsou soudci spravedliví i dnes. Klub se shodl na tom, že soudce by měl být nejen spravedlivý, ale také slušný a mazaný jako soudce Óoka.

U představení **Anička a proutěný kufr** si děti mohly vyzkoušet aktivitu na téma, co dělat, když se nudíme. Diváky také zajímalo, jaká zvířata se během hry skutečně objevila na jevišti, když byly makaróny v zoologické zahradě.

Jako poslední přišlo na řadu

vystoupení **tajMOSTi**. Úvodem padla otázka, odkud přijely ostatní soubory, když toto představení bylo o městě Most. Zazněla jména Jičín, Telč a Třebotov. Během aktivity měly děti popřemýšlet nad svými městy a vybrat jedno zajímavé, jedno historické a také jedno nepříjemné místo.

Nejvíce zvědaví byli všichni na to, proč si soubor Bramboračky vybral právě toto téma hry. „Už minulý rok jsme si tady všimli podobných představení o místech, kde soubory bydlí, a tak jsme se rozhodli udělat představení o Mostě a ukázat, že už dávno není ošklivým městem, jak se říká. Navíc celou hru jsme vymysleli sami a není podle žádné předlohy.“

Závěrem setkání zazněla moc hezká myšlenka. Bez ohledu na to, kolik nám je, se dá vždy vytvořit velmi krásné představení.

Zapsal Tomáš Větrovský

... na dětském diskusním klubu

VČERA JSME VIDĚLI...

Příběhy soudce Óoky

tajMOSTi

Anička a proutěný kufr

ZAPSALI JSME...

... NA VEŘEJNÉ DISKUSI O 4. BLOKU

PŘÍBĚHY SOUDCE ÓOKY, DRAMATICKÝ KROUŽEK ZŠ ŽELEZNICKÁ, JIČÍN

Úvodní diskuse začala v úterním odpolední opět přivítáním moderátora Jakuba Huláka, který vyzval přítomné, aby pojmenovali klady inscenace. Mimo jiným zaznělo: inspirativní využití hudebních nástrojů coby zástupných rekvizit, výběr literární předlohy či rámování hudebním orchestrem s japonským nádechem muziky. Na druhé straně se diskutující studenti zamýšleli nad ne vždy důslednou prací s rekvizitami, dále nad využitím hlasových prostředků, které možná i vzhledem k velkému prostoru sálu Fabriky vedly k tzv. tlačení na pilu, což mohlo vyznívat místy až jako karikatura postav. Doplním ještě jeden zmíněný motiv, a to, že různé staří členové souboru dostali různé velké herecké příležitosti, na což někteří upozorňovali například v kontextu dalších inscenací dnešního dne. To naopak bylo dáno do souvislosti se způsobem práce a zázemím souboru, který působí na základní škole jako kroužek. Ema Zámečnicková doplnila za lektorský sbor, že jako problematice vnímala 3 body: pointování jednotlivých příběhů, jevištní vyznění postavy soudce Óoky a roli a důležitost dvou vypravěček-strážkyň. Aleš Bergman doplnil důležitost očního kontaktu mezi postavami pro budování vztahu mezi nimi, narozdíl od pohledů do diváků z pozice komentování a odstupu.

JP

TAJMOSTI, BRAMBORAČKY, ZUŠ F. L. GASSMANA, MOST

Soubor Bramboračky na loňské Dětské scéně okouzlo představení, ve kterém dům vyprávěl o své vlastní historii a obyvatelích, kteří v něm žili. Na základě této inspirace se rozhodli vyprávět o svém rodném městě. Což se podle veřejné debaty ve stodole povedlo. Zaznělo, že téma bylo opravdu jejich a snažili se předat myšlenku. Četli jsme, že Most nejsou jen paneláky, ale i hezká místa. Konkrétní pozitivní ohlasy si soubor získal zpracováním přesunu kostela a vtípem s dobou trvání jeho přesunu, při kterém použili zkratku. Kontrastující dojmy si diváci odnesli z živého hudebního doprovodu začínajícího kytaristy. Dále se debata stočila k výslovnosti a tempu řeči na jevišti, která byla místy vrušena právě hrou na kytaru a sdělení k divákovi nedoznělo. Tématem diskuse byl také příběh celého představení, který podle diváků v celé inscenaci chyběl, vnímali ji spíše jako zobrazování objektů a komentování svého vztahu k jednotlivostem. Což také souvisí s otázkou, která zazněla z řad pedagogů. Jaká je míra zdívalňování a ilustrativnosti na jevišti? Lektorský sbor zmínil, že kolem objektů mohly vzniknout alespoň rozehrané mikro situace. Diváci totiž začínající situace pochytili, ale chyběla jim větší pointovanost a uzavření jednotlivostí. Z diskuse vyplynulo, že rozbítí dokumentárního pásma a vnesení větší dramatickosti by vyžadovalo větší vstup lektorky souboru a komplexnější režijní koncepci. Tento postup práce ale nebyl jejich záměrem. Jako gró inscenace byl označen společný dlouhodobý proces a cesta výzkumu. Celkové diváci označili představení za hravé a oceňovali soudržnost skupiny. Souboru se podařilo vzbudit v divácích zájem o město Most a rozbít některé panující předsudky.

ms

ANIČKA A PROUTĚNÝ KUFR, DĚTI MÍLY DĚ, MASARYKOVA UNIVERZITA, UNIVERZITNÍ CENTRUM TELČ

Diskuse k inscenaci se otevřela oceněním hravosti a společné energie celého souboru. Diváci vyzdvihovali především nápadité využití předmětů, například proměnu ponožek v makaróny, nebo práci s proutěným košem, který v sobě nesl určitou nostalgii, a tak probouzel diváckou imaginaci. Pozitivní ohlasy získalo také vzájemné napojení dětí na jevišti a schopnost vrátit se zpět do hry i ve chvílích, kdy se z ní na okamžik vytratily. Následná část diskuse se věnovala otázce, jak nalezenou dětskou hravost převést do pevnějšího divadelního tvaru. Diskutující se zamýšleli nad rámcem inscenace a propojením příběhu o makarónech s úvodní a závěrečnou situací. Zaznělo, že hlavní postava na začátku zůstávala spíše ve stavu než v situaci, a proto pro ni bylo složité projít proměnou ve chvíli, kdy otevřela koš. Lektorský sbor se následně věnoval také práci se scénickými prostředky a tomu, zda paravány nebo proutěný koš vždy podporovaly poetiku samotného příběhu. Petr Luptovský na závěr připomněl, že i přes přirozené kouzlo dětského projevu je důležité vést mladé herce k vědomé práci a jevištní disciplíně.

vm

VČERA JSME VIDĚLI...

Příběhy soudce Óoky

Příběhy soudce Óoky

tajMOSTi

tajMOSTi

Anička a proutěný kufr

Anička a proutěný kufr

DNES HRAJÍ...**Jak vznikl název vašeho souboru?**

Název si dali žáci Soni Pavelkové v roce 1974. Irena Konývková, která byla žákyní Soni tak pokračovala v nastolené v tradici souboru.

Proč jste se pustili do inscenování zvolené předlohy?

Chtěli jsme si zkusit inscenaci pro malé.

Jak pracujete s trémou a stresem před nebo během představení?

Držíme se za ruce, máme zavřené oči a posíláme si energii. Pak ohmujeme a pak oči otevřeme a každý se na každého podívá.

Máte nějaký talisman nebo zvyk, který vám přináší při hraní štěstí?

Po ohmování se stále držíme za ruce a Irča nám řekne: „Zlomte vaz, poser vás pes“ a my jí odpovíme: „Čert tě vem.“

Jak často a pro koho inscenaci hraje?

Často, pro školy a docela dost

cestujeme, takže letos jsme hráli různé inscenace na různých přehlídkách a festivalech. Frkos se teprve rozjíždí, takže zatím jen v Praze a v Ostrově (prvňákům a rodičům a na soutěži).

... Frkos, HOP-HOP, ZUŠ Ostrov**Napiš pět klíčových slov o vaší inscenaci.**

Pomoc, strach, odvaha, putování, muzicírování.

Ptala se Markéta Somolová

DNES HRAJÍ...**... Julie Royal, Tvaroh(r)y, Hudebně-dramatické centrum Galimatyáš, Šumperk,****Jak vznikl název vašeho souboru?**

Hrály jsme si se slovy. Tvaroh(r)y jsou kombinací měkkého vláčného tvarohu, který milujeme v buchtách či na čerstvém chlebu a zároveň okořeněné o tvrdost písmene R. Také se jedná o tvary, které se skládají do her nebo hry, které mají tvar. Holky jsou velmi tvárné a hravé. To vše je název této skupiny.

Proč jste se pustili do inscenování zvolené předlohy?

Chtěly jsme letos s holkami udělat něco

autorského a osobního. Něco, co vychází z problémů, které řeší. A tak jsme si dlouho povídaly a dostaly se k problémům, které měly ženy už od nepaměti. A tak jsme to daly dohromady a vznikla inscenace o postavení žen ve společnosti a proměně podmínek pro jejich žití. Ne přežívání, ale žití. Opřely jsme se o literární předlohy a ozvláštnily vše formou počítačové hry. Protože co si budeme, celá společnost neustále něco hraje.

Jak pracujete s trémou a stresem před nebo během představení?

Už to není tréma ani stres, ale napětí. Napětí a vzrušení, jaké to bude. Víme, že jsou holky dobré. Víme, že je náš divadelní tvar funkční. A tak čekáme, co přidá ta pomyslná čtvrtá stěna diváků. Premiéra je vždy nádhernou esencí všeho a určí nám, co za dílo jsme utvořily. Není tedy důvod se stresovat, jen se těšit. A holky? Ty mají vždy stres, a tak se dlouho líčí, češou, smějou. Aby byly krásné. A ono to vždy klapne a nikdo na ně nezapomene.

Máte nějaký talisman nebo zvyk, který vám přináší při hraní štěstí?

Ano, vyhazujeme do vzduchu pomyslnou zlatou obruč. Je to rituál, kdy stojíme v kruhu a společně vyhodíme obruč nad nás. A ona tam krouží a hlídá celý průběh představení. Je to taková nebeská ochrana.

Jak často a pro koho inscenaci hraje?

Premiéra vždy bývá na Poděsu (krajské přehlídce dětských divadel), pak máme velký divadelní festival celého Galimatyáše u nás v Šumperku v Divadle Šumperk, no a pak ve Svitavách. Tam jedeme letos potřetí a jsme nadšené, že to zase klaplo. Co bude dál, to se uvidí. Čas je zvláštní úkaz a my radši žijeme ze dne na den.

Napište 5 klíčových slov o vaší inscenaci.

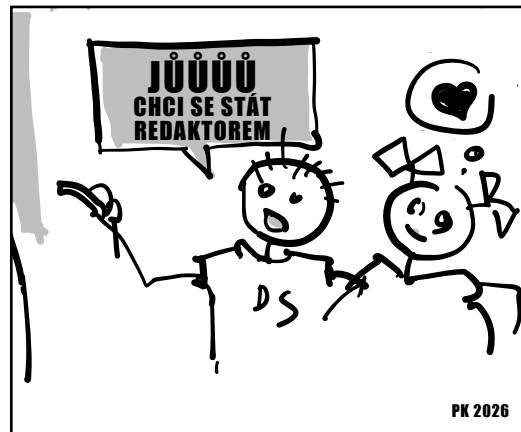
Žena, naděje, masky, vztahy, gumičky.

Ptala se Markéta Somolová

KOMIKS

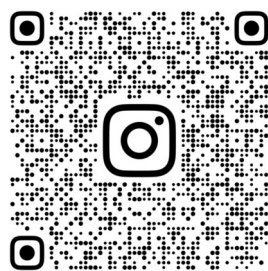
REDAKTOR DĚTSKÉ SCÉNY?

PK 2026

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY NA WEBU - DRAMA.CZ/DS

INSTAGRAM

@DETSKA_SCENA_SVITAVY

ODPOVĚĎ

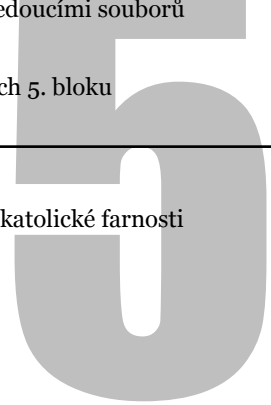
Marie Votavová

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY

STŘEDA 17. ČERVNA

8.30–12.30	semináře ABC	Fka
8.30–12.00	programy pro děti ze souborů	
9.00–11.15	5. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
14.00–16.30	5. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
skupina A	Frkos , HOP-HOP, ZUŠ Ostrov	Fka
	Holky na zabití , Kapří na Talíři,	
	ZUŠ F. L. Gassmanna, Most	Trám
skupina B	Holky na zabití , Kapří na Talíři,	
	ZUŠ F. L. Gassmanna, Most	Trám
	Frkos , HOP-HOP, ZUŠ Ostrov	Fka
A + B	Julie Royal , Tvaroh(r)y,	
	Hudebně-dramatické centrum Galimatyáš, Šumperk	Fka
17.00–17.45	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů	
	vystupujících v 5. bloku	
17.00–18.15	dětský diskusní klub	Fka-3. p.
18.00–19.15	veřejná diskuse o představeních 5. bloku	Fka-aula
20.30	ukázky z práce seminářů	stodola
Fka	Fabrika Svitavy	
Trám	Divadlo Trám	
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti	

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 5.

Redakce: Josef Pekárek (šéfredaktor), Markéta Somolová, Tomáš Větrovský, Vojtěch Matějčka, Emílie Tomášková, Pavel Kocych (grafika a sazba) a Ivo Mičkal (foto). E-mail: denikdetskesceny@gmail.com. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou.

Uzávěrka čísla 5. - 16. června 2026 v 22:53. Náklad 90 ks.